

МАКТАBLARDA TEXNOLOGIYA FANINI O'QITISHNING PEDAGOGIK MEKANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH

*Urganch tumani 9- son umumiy o'rta ta'lim maktabining
texnologiya fani o'qituvchisi*

Babjanova Nigora Do'schanovna

*Urganch tumani 9- son umumiy o'rta ta'lim maktabining
texnologiya fani o'qituvchisi*

Yuldashov Rajabboy Ro'zmetovich

Annotatsiya: Mazkur maqolada maktablarda texnologiya fanini o'qitishning pedagogik mexanizmlarini rivojlantirish, texnologiya darslarida o'quvchilar ishlarini kuzatish, umumiy o'rta ta'lim muassasalarida texnologiya o'quv fanini o'qitishning asosiy vazifalari haqida batafsil bayon etilgan.

Kalit so'zlar: texnologiya fani, pedagogik mexanizmlar, ijodiy ko'nikma, intellektual qobiliyat.

Kirish:

Ma'lumki, har bir dars o'quvchilarning bilim va malaka doiralarini kengaytirishi hamda mustahkamlashi, ularda barqaror ijodiy ko'nikma va odatlar hosil qilishga yordam berishi lozim. Texnologiya malakalari ko'p marotaba takrorlanadigan mashqlar natijasida hosil bo'ladi, bunda mashqlar davomida har bir mashq jarayonida o'rnatiladigan tartib va ish harakati izchilligini sistematik sur'atda tushuntirib berish zaruriyati bilan birga qo'shib olib boriladi.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya:

Texnologiya darslarida o'quvchilar ishlarini kuzatish natijasida o'quvchilarni topshiriqlarni olib, buyum narsani xuddi namunadagidek yasash uchun namunani uning qurilishi nuqtayi nazardan sinchiklab qarab chiqib, buyumni yasash yo'llarini qunt bilan izlaydilar. Texnologiya natijalarini birgalikda tekshirish va baholash bolalarning xotiralarida ma'lum bir buyumni tayyorlashning barcha bosqichlari, ayrim usullari tiklanadi.

Bugungi vaqtda davlatimiz hayotining hamma jabhalarini innovatsion jarayonlarsiz, ta'lim tizimini esa kompyuter texnologiyalarisiz tasavvur qilish qiyin. Ta'lim tizimida olib borilayotgan islohotlar, yangiliklar markazida o'quvchi ta'lim jarayonining sub'yekti faol ishlovchiga aylanadi. An'anaviy o'qitish tizimi, aytish mumkinki, yozma va og'zaki so'zlarga tayanib ish ko'rishi tufayli "axborotli o'qitish" sifatida tavsiflanadi, chunki o'qituvchi faoliyati birgina o'quv jarayonining tashkilotchisi sifatida emas, balki nufuzli bilimlar manbaiga aylanib borayotganligini ta'kidlagan holda baholanmoqda.

Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida texnologiya o'quv fanini o'qitishning asosiy maqsadi - o'quvchilarda texnik-texnologik hamda texnologik jarayon davomida bajariladigan operatsiyalar yuzasidan olgan bilim, ko'nikma va malakalarini mustaqil amaliy faoliyatida qo'llash, kasb-hunar tanlash, milliy va umuminsoniy qadriyatlar asosida ijtimoiy munosabatlarga kirisha olish kompetensiyalarini shakllantirishdan iborat.

Natijalar:

Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida texnologiya o'quv fanini o'qitishning asosiy vazifalari:

- texnik obyekt hamda texnologik jarayonlarda maxsus va umum mehnat operatsiyalarini bilish;
- texnologik jarayonlarni boshqarish, maxsus va umum mehnat operatsiyalarini amaliyotda qo'llay olish;
- texnik va kreativ fikrlashni, intellektual qobiliyatlarini shakllantirish;
- texnologik jarayon va tayyorlangan mahsulotlarni bajarish ketma-ketligi hamda mahsulot sifatini tahlil qila olish;
- ongli ravishda kasb tanlashga tayyorlash ishlarini amalga oshirishda tayanch va texnologiya faniga oid kompetensiyalarni shakllantirish hamda rivojlantirishdan iborat.

Muhokama:

Texnologiya ta'limining asosiy maqsadi o'quvchilarning mehnat faoliyatiga bo'lgan sevgisini, mehnat sifatini muntazam oshirish istagini, faol hayot ishtirokini va boshqalarni rivojlantirishdir. Texnologiya ta'limining aksariyati maktab vaqtiga mos keladi. Maktabda ko'plab ish joylari mavjud bo'lib, ularning muhim qismi o'z g'amxo'rliqi, ya'ni o'quv materiallari gigiyenasi, shaxsiy gigiyena, atrof-muhit tozaligi. Maktab o'quv dasturiga muvofiq texnologiya darslarida maxsus tashkil qilingan ishlar amalga oshiriladi.

Texnologiyaga ijobiy munosabat ishonch, tushuntirish va mashqlar kabi usullar yordamida erishiladi. Doimiy mashqlar mukammal natijalarga olib keladi va bu odamga quvonch va ko'proq ishlash istagini beradi va ynayam oldinga harakat qilishga undaydi. Shunday qilib, mehnatsevarlik rivojlanadi. Oila juda erta yoshdagi mehnat faoliyati ko'nikmalari va ehtiyojlarini rivojlantirishda asosiy ahamiyatga ega. Texnologiya darslarida yangi pedagogik va innovatsion texnologiyalardan foydalanish o'quvchini dars jarayonining faol ishtirokchisiga aylantirishga qaratilgan bo'lib, mehnat asoslari materiallarini uning egallagan bilim, ko'nikma va malakalariga tayangan holda puxta o'zlashtirishni ta'minlaydi.

Xulosa:

Xulosa o'rnida shuni aytish joizki, ta'lim jarayonida pedagogik texnologiyalarni o'quv jarayoniga qo'llashga bo'lgan qiziqish, e'tibor kundan- kunga kuchayib

bormoqda. Buning sabablaridan biri, o'quvchilar zamonaviy texnologiyalar orqali egallayotgan bilimlarini o'zlari qidirib topishlariga, mustaqil o'rganib, tahlil qilishlariga, xatto va xulosalarni ham o'zlari keltirib chiqarishlariga o'rgatadi. O'qituvchi bu jarayonda shaxsning rivojlanishi, kamol topishi, bilim olishi va tarbiyalanishiga sharoit yaratadi va shu bilan ta'lim jarayonida tinglovchi asosiy o'rin egallaydi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. O'rta maktablarda texnologiya fanini o'rgatish usullari - Rostov n/a: "Feniks", 2004.
2. Sanaqulov X, Xodiyeva D, Sanaqulova A "Mehnat ta'limi" T., "Nafis bezak" 2013.
3. O`. Tolipov, D. Ro`ziyeva. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat.-T.: Innovatsiya- ziyo, 2019.
4. Qodirov B.F., Yuldoshev U.Y. Ta'limni texnologiyalashtirishga oid «Pedagogik ta'lim».-T.: 2000.